

STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ

1. Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s žákem a často také s rodiči žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

2. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) **osobnost dítěte** – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- b) **nepodnětné rodinné prostředí** – žáci ohroženi sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)
- c) **špatná školní docházka do vyučování** – neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírání látky a následné nezvládnutí učiva

3. Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi „školsky úspěšné žáky“.

MOŽNÁ OPATŘENÍ VOLÍME INDIVIDUÁLNĚ NA ZÁKLADĚ DIAGNOSTIKY A ZJIŠTĚNÝCH POTŘEB ŽÁKŮ

- a) **Poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, integrace žáka a vytvoření IVP nebo zařazení žáka do třídy zřízené dle § 19.
- b) **Odchylka v celkové úrovni inteligence:** Žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace – zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP – integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
- c) **Žáci sociálně znevýhodnění:** motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup internetu ve škole.

d) **Žáci s vysokou absencí** jsou velmi často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky – plán dostudování a termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem.

4. Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpůrný program (plán pedagogické podpory nebo také plán podpůrných opatření)

! HLAVNÍM OPATŘENÍM JE ZVÝŠENÁ SPOLUPRÁCE S RODIČI.

a) Po **prvním čtvrtletí** třídní učitelé prostřednictvím školního systému bakaláři informují rodiče žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový).

b) Podle zájmu je možné využít **individuálních konzultací žáka s výchovným poradcem (případně rodičů, žáka a výchovného poradce)** – diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).

c) Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi podpůrný plán.

d) Pokud žák zamešká **více než 150 hodin výuky**, vyvolá se jednání s rodiči preventivně. Přítomni budou třídní učitel, žák a rodič, případně učitel předmětu, kde se objevily problémy. Domluví se podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).

e) Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena třídním učitelem.

5. Plán pedagogické podpory (plán podpůrných opatření)

Podpůrný plán pro neprospívající žáky je souhrn opatření nabízených žákům a jejich rodičům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným.

6. Realizace plánu pedagogické podpory

Pokud selže individuální podpora žákovi a ten je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou nebo je hodnocen dostatečnou a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žáku a jeho zákonným zástupcům podpůrný plán.

Po uzavření pololetního hodnocení výsledků vzdělávání navrhnou třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů vedení školy a výchovnému poradci podpůrný plán pro žáky. Třídní učitel zajišťuje seznáání všech zainteresovaných ke společné úvodní schůzce, kde jsou rodiče a žáci s plánem seznámeni a dojde k jeho podpisu. Po uzavření klasifikace na závěr školního roku je vyhodnocena jeho efektivita.

7. Formy a metody práce

Pro úspěšnost podpůrného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- **Podpůrný studijní plán**, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – Učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- **Zadávání pravidelných domácích úkolů** vycházejících ze stanoveného obsahu učiva v podpůrném plánu, zadání práce pro domácí přípravu (dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem)
- **Možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole**, možnost doučování
- **Užívání podpůrných aktivit** – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- **Používání podpůrných pomůcek při samostatné práci** – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy apod. podle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- **Individuální práce se žákem** v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny (pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce, výkladu nového učiva)
- **Vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu** – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci, informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu
- **Domluva konzultačních hodin** – Učitel si zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel telefonicky zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit.
- **Doučování ve spolupráci se staršími žáky**

Pokud se podaří podpořit žáky tak, aby nebyli školsky neúspěšní a nepropadali, zamezí se i předčasným odchodům žáků ze středního vzdělávání. Opakování ročníku je však nadále nutné při selhání v šech výše zmíněných podpůrných opatření.

Projednáno a schváleno na pedagogické radě dne 25.8.2026.

Mgr. Aneta Hercová
metodik prevence

Mgr. Eva Doležalová, MBA
ředitelka školy

